

DE AFSTAMMING VAN HET GESLACHT (DEN BOER) IN 'T VELT TE KLEINE- EN GROOTE LINDT

door

K.J. Slijkerman.

*Eerder gepubliceerd in Ons Voorgeslacht jrg. 50 (1995) een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

In *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1983, kol. 524-528, plaatste ik in de vragenrubriek een uitgebreide vraag over de oudere generaties van het geslacht (Den Boer) in 't Velt te Kleine- en Groote Lindt. In jrg. 1988, kol. 260 e.v. van genoemd blad kon ik dank zij enige nieuwe vondsten één en ander aanvullen. Onlangs attendeerde Drs. M.S.F. Kemp te Den Haag, mede een nakomeling van dit geslacht, mij op het voorkomen van een tweetal uit 1626 daterende akten in het oud rechterlijk archief van Kleine Lindt, waardoor het spoor bij een hernieuwd onderzoek naar IJsselmonde, Barendrecht en Ridderkerk leidde. Opmerkelijk is dat dit geslacht lijkt aan te sluiten op de in de zestiende eeuw onder patroniem levende groep in het Ridderkerkse waaruit de familie Van der Leer zou zijn gesproten en waarover in *Ons Voorgeslacht* jrg. 1991, blz. 248-264, is gepubliceerd door de heer C. van der Leer. De auteur heeft voornamelijk door het in kaart brengen van Ridderkerkse landerijen met hun eigenaars en huurders en met behulp van een zestiende-eeuws transport- en hypotheekregister een poging gewaagd talrijke onder patroniem levende personen in een genealogisch verband te plaatsen. In dit artikel wordt niet in alle gevallen voldoende ingegaan op de inhoud van bepaalde akten, zodat het voor de lezer niet eenvoudig is om de gedachtengang en de getrokken conclusies van de auteur op de voet te volgen. Bepaalde gegeven filiaties kunnen m.i. de toets der kritiek niet doorstaan.

De hier door mij te behandelen groep vangt bewijsbaar aan met een Damas, wiens geboortejaar ik op omstreeks 1480 schat. Ik kan hem met zekerheid twee zonen toedichten. Ten eerste een Gerrit Damas., geboren naar schatting ca. 1510, landeigenaar in de polder Nieuw-Reijerwaard bij het dorp Ridderkerk, wiens erven in 1557 in Barendrecht woonden en die door de heer Van der Leer is geplaatst als een zoon van Dammes Gerrits (overl. 1542/1547), echtgenoot van Marike N.N. (*Ons Voorgeslacht* jrg. 1991, blz. 253). Als een jongere zoon van mijn Damas zou ik willen aanmerken Joris Dammasz. den ouden, geboren naar schatting ca. 1515, die zich als bouwman in Oost-IJsselmonde vestigde en het daar uiteindelijk tot schout bracht. Uit hem stamt het latere geslacht (Den Boer) In 't Velt te Kleine- en Groote Lindt. De toevoeging 'den ouden' bij Joris impliceert dat er tezelfdertijd ook een Joris Dammasz. 'den jongen' moet zijn geweest. In IJsselmonde noch in aangrenzende jurisdicties als Barendrecht en Charlois valt een naamgenoot te traceren, of het moest zijn de vermelding uit 1563/1564 in de rekeningen van de rentmeester van de ambachtsheer van Ridderkerk van Joris Damas. weduwe als koopster van henniptienden te IJsselmonde. In dezelfde rekening staat Joris Dammasz. (= den ouden) genoemd als koper van wintergerst.^{1a} Ik meen haar evenwel te moeten houden voor een vermoedelijk te Ridderkerk woonachtige weduwe van de kort daarvoor gestorven Joris Dammasz., die nog in 1561 aldaar voorkomt als landgebruiker. Deze boer woonde op een hofstede aan de Zeedijk in het Oudeland van Ridderkerk^{1b}

Van der Leer plaatst deze persoon als zoon van Daem Gerrits (*Ons Voorgeslacht* jrg. 1991, blz. 259-260), een kleinzoon van Symon Gerritsz. (overl. voor 1542), die een broer zou zijn van de voornoemde Dammes Gerrits (overl. 1542/1547). Het is mijn ervaring dat de voornamen Daem en Dammis toentertijd te Ridderkerk duidelijk onderscheiden dienden te worden en niet door elkaar voor eenzelfde persoon werden gebruikt. Joris den ouden te Oost-IJsselmonde was zeker niet identiek met de tezelfder tijd te Ridderkerk gedomicilieerde Joris Dammasz. De mogelijkheid moet voorshands niet worden uitgesloten dat Joris Dammasz. den ouden te Oost-IJsselmonde tevens verwant was met Mariken Damasdr. alias Mariken int Velt.² Bij haar (tweede?) echtgenoot (zij trouwde laatstelijk met Dirrick Engelsz.) Jan Henricxz. Int Velt te Oost-IJsselmonde had zij blijkens een akte van 14 juni 1565³ de kinderen Sijmen, Crijn, Huijch, Jan en Mariken, terwijl er nog een halfbroer Adriaen Jansz. was die uit een eerder huwelijk van Mariken Damasdr. moet zijn gesproten.

Genoemde zoon Jan noemde zich ook wel Johan, een in die tijd zeldzaam gebruikte voornaam (men noemde zich vrijwel altijd gewoon 'Jan') onder de boerengeslachten op het eiland IJsselmonde. Ook Joris Dammasz. den ouden had een zoon Johan. De beide Johannes -de enigen die ik in die tijd in IJsselmonde heb aangetroffen- moeten elkander zeer goed gekend hebben, behoorden tot dezelfde sociale groep, raakten in elk geval indirect geparenteerd en gebruikten in elkanders nabijheid gelegen landerijen. Onder andere in 1583 worden zij zelfs gezamenlijk als belenders van een perceel in Oost-IJsselmonde genoemd! Johan Jansz. in 't Velt bracht het uiteindelijk - evenals de vader van Johan Jorisz. - tot schout van Oost-IJsselmonde. Uit hem stamt het vooraanstaande boerengeslacht In 't Velt te IJsselmonde en later onder andere te Ridderkerk.⁴ Het is opmerkelijk, maar wellicht louter toevallig, dat een kleinzoon van Johan Joris Dammasz., de rond 1618 geboren Cornelis Leendertsz., zich omstreeks het midden van de zeventiende eeuw (den) Boer int Velt ging noemen. Zijn kinderen en hun nakomelingen gingen voornamelijk met de naam In 't Velt door het leven.

Ik spreek de wens uit dat het laatste woord nog niet is geschreven over de hier te behandelen familiegroep en de eventuele relatie met het door de heer Van der Leer behandelde Ridderkerkse geslacht.

Ik dank Drs. M.S.F. Kemp te Den Haag hartelijk voor het verwijzen naar enige aanvullende akten.

Genealogie

I. *Damas N.N.*, geb. naar schatting 1480, tr. *N.N.* Hij zou volgens O.V. 1991, blz. 252, identiek zijn met Dammes Gerrits, landgebruiker te Ridderkerk (1542), overl. 1542/1547, en gehuwd met Marike N.N., landeigenaresse te Ridderkerk (1547). Hij zou goed de vader van de hierna te noemen personen kunnen zijn geweest, maar een sluitend bewijs hiervoor kan ik tot op heden niet op tafel leggen. Damas Gheritsz. komt in het kohier van de 10e penning van 1542 voor als in het ambacht van Ridderkerk wonende landgebruiker van 31½ m. land.⁵ Helaas zijn de landerijen in dit kohier nog niet gespecificeerd. Blijkens het kohier van 1557 lagen er in het Nieuweland van Ridderkerk (= Nieuw-Reijerwaard) twee complexen landerijen waaraan Damas zijn naam moet hebben gegeven: 'Damis Gerritss. houff van XX ½ mergen' en 'Damis Geritss. houff van VI mergen'. Dit hoeft niet te betekenen dat deze landerijen ook zijn eigendom waren geweest.

Dikwijls werden de Hoeven in Oud- en Nieuw-Reijerwaard vernoemd naar de enige of de belangrijkste gebruiker ervan en deze naamgeving kon generaties lang blijven bestaan. In de eerstgenoemde Hoeve had ene Jan Damiss. in 1557 stukken van 11 m. 4% hont en 8 m. 5 hont 25 roeden (dus de gehele hoeve) in huur; in de tweede Hoeve had ene Joris Damiss. 3 m. in huur.⁶ Kennelijk waren deze twee Hoeven oorspronkelijk geheel of gedeeltelijk gebruikt door Damas Gerritsz. en was later de pacht hiervan overgegaan op twee van diens erfgenamen. Ik zou dan ook -mede op grond van geschatte geboortejaren- meer geneigd zijn deze Jan en Joris Damisz. te beschouwen als zonen van voornoemde Damas Gerritsz. en niet als achterkleinzonen van Symon Gerritsz., die door Van der Leer als broer van Damas Gerritsz. is opgevoerd. (O.V. 1991, blz. 260).

Voornoemde Jan Damisz. kan zeer goed identiek zijn geweest met de Jan Damissen die op 10-7-1614 in de ouderdom van 98 jaar overleed en in de kerk te Ridderkerk onder een zerk werd bijgezet.⁷ De Ridderkerkse boer Joris Damisz. moet eventueel 'Joris den jongen' geweest zijn en dient dan duidelijk onderscheiden te worden van de hierna te behandelen Joris Dammisz. den ouden te Oost-IJsselmonde. In O.V. 1991, blz. 250, wordt overigens gesproken van een invasie te Ridderkerk ten tijde van de midden-zestiende eeuwse penningkohieren van meerdere bij name genoemde gezeten families, maar deze geslachten met in die tijd klinkende namen zullen vrijwel nooit in Ridderkerk verblijf hebben gehouden, maar daar mettertijd alleen grondbezit hebben verkregen, hetzij als mede-financiers van bedijkingen, dan wel na de inpolderingen door aankoop van grond als geldbelegging. Slechts in weinige gevallen, zoals bij vooraanstaande boerengeslachten als Cranendonck, Bezemer en Van Driel, valt aan te tonen dat in de zestiende eeuw gezeten boeren op enigerlei wijze geparenteerd waren aan patriciërs of aanleunende sociale groepen te Dordrecht en elders. Over het algemeen waren de plaatselijke en soms zeer welgestelde boeren en de patriciërs toch wel duidelijk te onderscheiden sociale groepen en stonden zij elkander dikwijls wel na als belender van grond, maar slechts uiterst zelden als bloedverwant.

De in het artikel van de heer Van der Leer door hem onder andere gesuggereerde verwantschap van de door hem behandelde boerenfamilie met een geslacht als Pinsen (van Steenhuysen) (O.V. 1991, blz. 260) berust op een onjuiste interpretatie van het voogdijschap, terwijl ik ook de relatie met Aert Pietersz., ambachtsheer van Heerjansdam (blz. 256), ten zeerste in twijfel trek.

Kinderen:

1. *Gerrit Damasz.*, geb. naar schatting ca. 1510, landeigenaar te Ridderkerk, waarschijnlijk landeigenaar en -pachter te West-Barendrecht, overl. voor 1557, tr. *N.N.*, overl. voor 1557.
Op 17-5-1547 verkocht Zeger Zegerss. aan Gherit Damass. 2 m. in een weer van 23 m. (O.V. 1991, blz. 253 spreekt abusievelijk van 20 m.) genaamd 'Mon Willems. houf in Nieuw-Reijerwaard'.⁸ Een akte van 7-4-1556 spreekt van 'Gerit Damiss. met zijn consorten' als belenders van een perceel in het Nieuweland van Ridderkerk.⁹ In 1557 was Gerrit in elk geval niet meer in leven, hetgeen blijkt uit het van dat jaar daterende kohier der 10e penning over Ridderkerk, waarin zijn erven genoemd worden. In 'Pieter Pietersz. houff van xxij mergen in Nieuw-Reijerwaard bezaten 'Gerit Damisz. erven wonende in Barendrecht' twee aaneengesloten percelen land van elk 3 m. 1 H hont (= totaal 39 hont). Het ene stuk was verhuurd aan Maerten Symonsz., het andere aan Ariaen Gerit & Blijkens de 10e penning van Ridderkerk van 1561 had Maerten Symonsz. toen 3 ½ m. 1 hont (= 22 hont) van Gerit Damisz. erven in Barendrecht in huur, terwijl ene Zegers Zegersz. in de plaats was gekomen van Ariaen Geritsz. als huurder van het andere stuk van Gerit

Damisz. erven. Nu bleek dit echter maar 17 hont groot te zijn (dus het restant van de totaal 39 hont) en op naam te staan van Bastiaen Geritsz. in Barendrecht.¹⁰ Het lijkt voor de hand te liggen dat Bastiaen Gerritsz. één der erfgenamen van Gerit Damisz. in Barendrecht was en dat hij een deel van het land in deze hoeve uit de nalatenschap van zijn vader had verkregen. Kennelijk was hij de oudste zoon en aangezien deze landen in 1561 verder nog ongedeeld waren, zullen de overige kinderen nog onmondig zijn geweest.

Interessant in verband met dit land in Pieter Pietersz. Houf is een akte van 17-5 1547 waarin Zeger Zegersz. aan Gherit Damasz. 2 m. land in Nieuw-Reijerwaard verkocht, welke waren gelegen in 'Mon Willemsz. houf groot 23 rn.¹¹ Was Mon Willemsz. Houf uit 1547 dezelfde als Pieter Pietersz. Houf uit 1557? In het kohier van de 10e penning over Oost-IJsselmonde uit 1557 wordt vermeld: '... bruijcken Joris Damasz. ende Genit Damasz. zijn broeders kynderen tsamen van Joest ende Adriaen Fijck gebroeders tot Rotterdam...' 15 m. en een ½ hont in de 6e hoeve van het Nieuweland van het Oost-Ambacht.¹² Alleen het kohier der 10e penning over genoemd ambacht uit 1552 is bewaard gebleven en daaruit blijkt dat de gebroeders Fijck toen dit land zelf in gebruik hadden.¹³ Derhalve moeten de gebroeders Joris en Gerrit Damasz. deze 15 m.½ hont na 1552 in huur hebben genomen en in 1557 hadden de kinderen van Gerrit (zijn vrouw leefde kennelijk ook niet meer) in plaats van hun overleden vader hun deel van de pacht overgenomen. Blijkens het kohier der 10e penning over 1562 had Joris Damasz. met Bastiaen Gerritsz. deze 15 m. ½ hont in huur.¹⁴ Ook hier blijkt dat Bastiaen Genitsz. in de plaats van de erven van Gerrit Damasz. was getreden. Oom en neefje exploiteerden derhalve gezamenlijk een flink stuk grond.

Kinderen (volgorde onbekend):

- a. (*Se*)*Bastiaen Gerritsz.*, geb. naar schatting ca. 1535, woonde te Barendrecht (1557), boer te West-Barendrecht/Camisse, landeigenaar te Ridderkerk en te West-Barendrecht, landpachter te Oost-IJsselmonde West-Barendrecht en Camisse, heemraad van West-Barendrecht en Camisse (1560), overl. 1562/1568, tr. *Lijsbeth Thonisdr.* Zij hertr. voor 11-4-1569 *Gheemen Cornelisz.*, woonde te West-Barendrecht (1569).

Zoals hiervoor al ter sprake is gebracht bezat Bastiaen in 1561 in de Pieter Pietersz. Houff in Nieuw-Reijerwaard 17 hont land uit de nalatenschap van Gerit Damasz. en had hij in 1562 met (zijn oom) Joris Damasz. 15 m. in huur in de 6^e hoeve van Oost-IJsselmonde. Ik meen hem te mogen vereenzelvigen met de Bastiaen Geritsz. die blijkens het kohier der 10e penning over West-Barendrecht en Camisse uit 1557 in het Binnenland van West-Barendrecht 16½ hont eigen land en nog 10 hont land in huur had van ene Reyer Barck, terwijl hij daar percelen van 3½ m., 1½ hont en 7½ hont eigen land verhuurd had aan respectievelijk Arien Pieter Antonise en Ariaen Lenerts weduwe. De vraag is echter of hij ook identiek was met de Sebastiaen Geritsz. die in Camisse 20 m. in huur had, in het Buitenland van West-Barendrecht nog eens 4 m. en in Camisse 'buyten nieuw bedijckt' gezamenlijk met Fop Dirxsz. 1 m. 5 hont met een kleine aanwas en alleen ook nog 4½ m. pachtte.¹⁵ Blijkens het kohier der 10e penning over West-Barendrecht en Camisse van 1561.¹⁶ was Bastiaen Gerritsz. toen in het Oudeland (Binnenland) van West-Barendrecht geen landeigenaar en pachter meer. De volgorde van genoteerde landgebruikers wijkt sterk af van het kohier uit 1557 en ook afgaande op de omvang der percelen valt hier niet

met zekerheid vast te stellen op wie de twee percelen verhuurd eigen land van Bastiaen waren overgegaan.

Wel valt na te gaan wie de 10 hont die Bastiaen in 1557 van Reyer Barck in huur had in 1561 gebruikte. Dit was ene Jan Geritsz., zeer waarschijnlijk een jongere broer van Bastiaen Gerritsz. en dan identiek met de al door Van der Leer gesignaleerde Jan Gerit Dammes (O.V. 1991, blz. 253) die in een akte van 15-11-1565 met 'sijn suster' Maritge Geritsdr. voorkomt als belender van grond in 't Langeland onder Ridderkerk.¹⁷ Kennelijk waren deze 10 hont oorspronkelijk door Gerrit Damas. gehuurd en na diens overlijden dan door zijn zoon Bastiaen Gerritsz. in pacht overgenomen. De twee percelen eigen land in het Oudeland stonden in 1557 op naam van Bastiaen (eventueel mede voor zijn broer(s)/zuster(s)) en moeten tussen 1557 en 1561 zijn verkocht. Het resterende derde stuk eigen land van 16½ hont was vermoedelijk identiek met het perceel van 2 m. 4 hont (= 16 hont) dat in 1561 ook door voornoemde Jan Geritsz. in eigendom werd gehouden! Opmerkelijk is wel dat in de beide kohieren het huurland van 10 hont gevolgd werd door het eigen land van 16(½) hont, hetgeen een aanwijzing lijkt te zijn dat Jan Geritsz. inderdaad deze percelen van Bastiaen Gerritsz. had overgenomen.

Wel werd in het kohier van 1561 de Bastiaen Geritsz. in Camisse vermeld gevonden die in 1557 daar als Sebastiaen Geritsz. te boek staat. In het Oudeland van Camisse had hij 20 m. met een huis in huur en in West-Barendrecht bedijkt met Camisse percelen van 4 m. 2½ hont en 7½ hont.

Aangezien de in 1561 in Nieuw-Reijerwaard als landeigenaar genoemde Bastiaen Gerritsz. toen in Barendrecht woonachtig was moet hij welhaast zeker identiek zijn met de Bastiaen Gerritsz. die in 1562 (en dus ook al in 1557) een hofstede met 20 m. in het Oudeland van Camisse bewoonde. Hij moet dan ook dezelfde zijn geweest als de Bastiaen Geritsz. die op 27-8-1560 als heemraad van West-Barendrecht en Camisse een charter zegelde (zie afbeelding).¹⁸ Zijn zegel vertoont grote gelijkens met dat van Symon Gerritsz. (O.V. 1991, blz. 254) en diens zoon Aert Symonsz. (idem blz. 254), met dit verschil dat het schild bij Bastiaen Gerritsz. twee i.p.v. van één aan beide zijden gekanteelde dwarsbalken vertoont. Het schild wordt ook weer gedragen door een engelenfiguur. Dit wapen is wel een aanwijzing dat Bastiaen verwant was aan de Ridderkerker Symon Gerritsz. (O.V. 1991, blz. 250) die volgens Van der Leer een broer was van diens grootvader Dammes Gerrits.

Opmerkelijk genoeg is dit schild volkomen identiek met dat van de in 1612 gestorven Adriaen Anthonis Sijbrants, schout en dijkgraaf van Oost-Barendrecht.¹⁹ Een onderlinge verwantschap kan ik tot op heden niet aantonen. Het derde in het artikel van Van der Leer (O.V. 1991, blz. 255) afgebeelde zegel is overigens dat van Gerrit Genitsz. den ouden (ca. 1510-ca.1557), telg van het oude geslacht Cranendonck in de Riederwaard,²¹ die via zijn vrouw in het door Van der Leer behandelde geslacht zou zijn ingetrouwd.

Voor 11-4-1569 was Bastiaen overleden, want op die datum machtigde de in West-Barendrecht wonende Gheemen Cornelisz., getrouwd met Lijsbeth Thonisd., weduwe van Sebastiaen Gerritsz. zaliger, een persoon in een zaak voor het Hof van Holland tegen Joris Damasz.²²

- b. *Jan Gerrit Damas. den Ouden*, boer te Barendrecht, landeigenaar te Ridderkerk, landeigenaar en -pachter te West- Barendrecht en Camisse, overl. na 28-3-1598.

Blijkens het kohier der 1 Oe penning over West-Barendrecht en Camisse van 1561 had Jan Gerritsz. is het Oudeland en in het Nieuwe Bedijkte Land van West-Barendrecht en in het Oudeland en in het Nieuwe Bedijkte land van Camisse bijna 21 m. in huur van diverse particulieren en kerkelijke instellingen, terwijl hij in het Oudeland van Camisse 2 m. 4 hont eigen land gebruikte, dat afkomstig lijkt te zijn geweest van (zijn broer) (Se)Bastiaen Gerritsz.¹⁶ Jan was wellicht identiek met de hiervoor al genoemde Jan Gerrit Dammes (die in een akte van 15-11-1565 met 'sijn suster' Maritge Gerritsdr. als belenders worden genoemd in 't Langeland onder Ridderkerk'.¹⁷

Op 20-3-1596 spanden de Heilige-Geestmeesters van Heerjansdam een zaak aan voor de Hoge Vierschaar van Zuid-Holland contra Jan Gerritsz. den ouden in Barendrecht. Een akte voor het Hof van Holland van 15-4-1597 maakte melding van Jan Gerrit Damasz. den Ouden te Barendrecht²³ en op 28-3-1598 verklaarde de Oost-IJsselmondse schout Pieter Pietersz. Cranendonck, als zijnde borg voor zijn zwager Jan Gerrits den Ouden, 500 pond schuldig te zijn aan de weeskinderen van Adriaen Daniels van Lecke.²⁴ Misschien dat Jan Gerritsz. ook nog een gelijknamige broer had, aangezien hij zich Den Ouden noemde. Hij kan zich met deze toevoeging echter ook van bijvoorbeeld een zoon, die eveneens Jan genaamd was, hebben willen onderscheiden.

- c. *Adriaentje Gerritsdr.*, geb. naar schatting ca. 1540, overl. tussen 12-8-1608 en 18-5-1609, begr. in de kerk te IJsselmonde, tr. voor 1565 *Pieter Pietersz. (van)Cranendonck alias den Boetser*, geb. naar schatting ca. 1530, boer aan de Hordijk onder Oost-IJsselmonde, heemraad (1560-1562), schout (1575-1600) van het ambacht Oost-IJsselmonde, laagheemraad (1575-1601) van de polder Oost-IJsselmonde, laagheemraad (1578-1600) hoge waarsman (1580-1586) van Dirk Smeetsland en Meester Ar end van der Woudensland, dijkgraaf van IJsselmonde (1588), hoogheemraad van de vier polders van West-IJsselmonde (1589-1601), heemraad van het ambacht West-IJsselmonde (1598-1600), overl. Oost-IJsselmonde tussen 24-4-1600 en 4-1-1601, zoon van Pieter Willemsz., boer te Oost-IJsselmonde, en N.N. Dit echtpaar is uitgebreid behandeld in het boek *De Geslachten Cranendonck in Holland*.²⁵
- d. *Maritge Geritsdr.*, landeigenaresse te Ridderkerk, overl. na 15-11-1565.¹⁷ Het is niet ondenkbaar dat ook Margrieta Gerritsdr. (ca. 1550-1625/1626), de vrouw van Huyg(o) Pietersz. (van) Cranendonck alias Boetser (ca. 1545-1615), zowat de rijkste boer van IJsselmonde en een halfbroer van de voornoemde Pieter Pietersz. (van) Cranendonck,²⁶ een dochter van Gerrit Damasz. was. Tot op heden valt dit vermoeden met geen enkele akte te staven.

2. *Joris Damasz. (Dammisz.) den ouden*, volgt II

II. *Joris Damasz. (Dammisz.) den ouden*, geb. naar schatting ca. 1515, boer in de 9^e hoeve te Oost-IJsselmonde, waarsman van het lage bestuur (1562-1569), laagheemraad (1562-1569), schout (1569-1571) van de polder Oost-IJsselmonde, heemraad (1562/1569), schout (1569-1571) van het ambacht Oost-IJsselmonde, overl. 1571/1574, tr. N.N.

Blijkens het kohier der 10e penning over Oost-IJsselmonde van 1552 had Joris Damasz. aldaar 8½ mergen in eigendom en 7½ mergen in huur. Onder de huizen staat vermeld: 'half huys d' anderhelft bruijct hij met dat lant van meester Huijch van Eijnden tot Delft'.¹¹ In een akte van 1-

5-1555 bezwaarde Joris Damasz. den ouden 4 m. vrij land in het Oostambacht van IJsselmonde met een rente van 9 car. gld. per jaar. Deze brief werd mettertijd afgelost door (zijn zoon) Jan Joorisz.²⁷ Volgens het kohier der 10e penning over Oost-IJsselmonde (het Oostambacht van IJsselmonde) uit 1557 gebruikten (zoals hiervoor al ter sprake is gebracht) Joris Damasz. en Gerrit Damasz. zijn broeders kinderen gezamenlijk 15 m.½ hont in de 6e hoeve aldaar. In de 9e hoeve had hij 8½ m. in eigendom en nog eens 7½ m. in huur.¹²

Op 22-12-1558 bezwaarde Joris Damasz. (in de marge van de akte 'den ouden' genoemd) 8½ m. lands met een huis, (hooi)berg en schuur in het Oostambacht met een jaarlijkse losrente van 6 Car. gld. Op 26-6-1593 werd ook deze brief gelost door Jan Joorisz.²⁸ Joris Damasz. den ouden bezwaarde bij een ongedateerde akte uit het jaar 1561 een perceel land van 8½ in de 9e hoeve van het Oostambacht, alwaar hij op woonde, met een jaarlijkse rente van 12 car. gld. ten behoeve van Adriaen Fijck van Hoove Dircksz. te Rotterdam, waarbij Henrick Andriesz. zich als zijn borg stelde.²⁹ In de erop volgende akte transporteerde Joris aan genoemde van Hoove 2 m. 1% hont in de 5^e hoeve van het Oostambacht. Als zekerheid voor dit transport stelde Joris 2 m. vrij land in het Oostambacht en het huis waar hij woonde in de 9e hoeve.³⁰

Blijkens het kohier der 10e penning over Oost-IJsselmonde uit het jaar 1562 bezat Joris Damasz. toen 8½ m. in de 9e hoeve, terwijl hij ook huurder was van ruim 30 m. verspreid over de 5e, 6e, 8e en 9e hoeve van het Oostambacht. In de 8e hoeve stond op zijn huurlanden een huis, terwijl op een perceel huurland in de 9e hoeve sprake was van een daarop staand 'anpart' van een huis.¹⁴ In een van deze huizen zal hij echter niet gewoond hebben, want uit voorgaande akten blijkt dat zijn woonstee op zijn eigen 8½ m. in de 9e hoeve was gesitueerd. Dit blijkt ook nog uit een akte van 20-3-1563 toen heemraad Joris Damasz. verklaarde 5 m. in de 9e hoeve van het Oostambacht, was hij 'nu tertijt op woont', verkocht te hebben aan meester Huijch van Eijnden te Delft. In de akte werd de zinsnede 'mit eenen huijs, barge, boogaert, teelinge' doorgehaald, zodat hij in de deze hoeve nog 3½ m. met de boerderij in eigendom hield.³¹

Opmerkelijk was dan wel dat hij op 1 april dat jaar, dus nog geen twee weken later, de volledige 8½ m. belaste met een jaarlijkse losrente van 6 Car. gld. ten behoeve van Cleijsken Claesdr. te Dordrecht. Deze rentebrief werd op 25-6-1593 afgelost door (zijn zoon) Jan Joorisz.³² Dit laatste stuk eigen grond ter grootte van 3½ m. verkocht Joris Damasz., dan inmiddels opgeklommen tot schout van het Oostambacht van IJsselmonde, op 21-7-1571 aan Zaesboudt Bueckelsz., burgemeester van Delft.³³ In 1574 moet Joris Damasz. niet meer in leven zijn geweest, want dan komt in het kohier der 3e penning over Oost-IJsselmonde (zijn zoon) Jan Jorisz. als landhuurder voor.³⁴ Over de identiteit van de vrouw van Joris tast ik nog volledig in het duister. Zij zou een Geendr. geweest kunnen zijn. Misschien was haar vader Gheen Gijsbrechtsz., hoogheemraad van de vier polders van West-IJsselmonde (1533-1545). Hiervoor bestaat echter tot op heden geen enkele aanwijzing. De voornaam Geen kwam ook toen al meer voor op het eiland IJsselmonde.

Kinderen:

1. *Geen Jorisz.*, geb. naar schatting ca. 1540, boer in de le Hoeve te Oost-IJsselmonde, heemraad van het ambacht Oost- IJsselmonde (1575- 1583), laag de 'buyck der kercke') tussen 1-7-1633 en 17-11-1634,⁵⁹ tr. waars. ca. 1563 *N.N.*
Bij akte gedateerd 8-2-1564 verklaarde Geen Joriss. aan Pieter Willems. een jaarlijkse rente van 18 car. gld. schuldig te wezen, hetwelk hij verzekerde op 1 m. in een Hoeve van 15 m. genaamd 'die Waeterkerinck' (= de le Hoeve) met een huis, 'berge' etc., dat hij op 18-5-1563 door ene Claes Corneliss. kreeg getransporteerd en waar hij toen op woonde.³⁵
Op 3-2-1568 stelde Joris Damasz. te IJsselmonde zich borg voor zijn zoon Geen Jorisz.³⁶

Omstreeks de jaren 1572-5 had Gheen Joriss. te Oost-IJsselmonde in totaal 17½ m. land in huur van enkele Spaans gezinde landeigenaren. Opmerkelijk is evenwel dat er in 1574 in Adriaen Pieters Ambacht - later Sandelingenambacht genoemd - sprake is van een perceel van 4 m.15 roeden dat Robbrecht Gerritss. (later schout van Sandelingenambacht en Hendrik Ido Ambacht, zoon van Gerrit Robben, schout van Hendrik Ido Ambacht), als ‘naesaet van Gheen Joriss.’, van de Spaans-gezinde Mr. Dierck van Bekesteyn in pacht hield.³⁷ Hier moet echter verwarring hebben plaats gevonden met de te Oost- IJsselmonde gesitueerde landpachter Geen Jorisz., die in dezelfde administratie van Spaans gezinde landeigenaren voorkomt, want blijkens het uit 1562 daterende kohier der 10e penning over Sandelingenambacht was ene Gheen *Cornelisz.* toen huurder van dit stuk land. Blijkens het kohier der 3e penning over Oost- IJsselmonde van het jaar 1574 gebruikte Geen Jorisz. toen 12 m. 5 hont in de 1e Hoeve (‘de Waterkerinck’) en 12½ m. in de 2e Hoeve aldaar. Dit alles was huurland.³⁴

Uit de jaren 1577 en 1579 dateren kohieren der 100e penning over Oost-IJsselmonde en hieruit blijkt dat Geen toen in de 1e Hoeve 13 m. gebruikte, in de 2e Hoeve 12½ m. en in de 5e Hoeve tezamen met ene Jan Heinricxsz. 4 m. Nu ook weer alles huurland. Blijkens de ‘criminele tafele’ van de hoge vierschaar van Zuid-Holland werd Geen Jorisz. te IJsselmonde op 30-7-1577 beboet als dader in een zaak met Lenert Joesten.⁴³ Op 23-12-1584 was Gheen Jorisz. tot IJsselmonde met Wouter Adriaens van Alblasterdam en Ghrietgen Gheeritsdr. (= de vrouw van Huyg(o) Pietersz. (van) Cranendonck alias Bootser) te Ridderkerk getuige bij de doop van een kind van Cornelis Pietersz. Cranendonck alias Bootser (broer van Huyg en halfbroer van Pieter) en Agatha Crijnen.⁴⁴ In 1597 werd er te Oost-IJsselmonde een kohier opgemaakt van alle huizen en getimmerten en daarin werd Geen Jorisz. -zijn beroep staat niet genoteerd, dit in tegenstelling tot dat van de meeste andere genoemde personen – aangeslagen voor 45 pond, waaruit blijkt dat hij tot de meer welgestelde inwoners behoorde.³⁸ Op 13-5-1603 transporteerde Geen Jooriss., ‘onse mede inwoonende buyrman’ te Oost-IJsselmonde aan Jacob Adriaenss. 2 hont land in de 1e Hoeve aldaar³⁹ en bij akte van 20-2-1610 deed hij wederom land in deze Hoeve van de hand en wel 1 m., met belendingen ‘volgens d’oude eygenbrieven hier annex hangende’, aan Sebastiaen Pieterss. Bijll.⁴⁰ Laatstelijk vond ik Geen bij leven vermeld in de hierna te noemen akte van 9-1-1613 en wel als belender van door zijn zoon verkocht land in Oost-IJsselmonde. Geen moet de toen uitzonderlijk hoge ouderdom hebben bereikt van over de negentig jaren.

Kind:

- a. *Joris Geenensz.* landeigenaar te Oost-IJsselmonde, overl. na 9-1-1613. Op 9-1-1613 transporteerde Joris Geenenss., ‘onse mede inwoonder’ (= van Oost-IJsselmonde), aan Maertgen Jochumss. zijn ‘huysinge, erve en de aencle ven van die rietvelden ende bepotinge daer jegens gelegen tot de twaelff roe oft sheeren gront toe’ en gelegen ‘aent Ischelmontsche Oostende’. Deze woning, waarin Joris woonde, was aan de westzijde belend aan Geen Jorisz., en in de akte werd nog de voorwaarde opgenomen dat de koopster de sloot, die aan de overzijde grensde aan Geen Jorisz., voor de helft zou moeten ‘maecken ende onderhouden’.⁴¹
2. *Jan (Johan) Joris Damasz.*, volgt III.

III. *Jan (Johan) Joris Damasz.*, geb. naar schatting ca. 1545, bouwman in de 9^e hoeve te Oost-IJsselmonde, begr. IJsselmonde tussen 19-8-1628 en 30-11-1629,⁵⁹ tr. (o.a.?) *N.N.*, begr. IJsselmonde tussen 5-8-1616 en 30-9-1617.⁵⁹

Blijkens het in 1574 opgemaakte kohier der 3^e penning over Oost-IJsselmonde had Jan Jorisz. in de 5^e Hoeve 2 m. 1½ hont, in de 6^e Hoeve 3 m. 5½ hont en in de 9^e Hoeve 16 m. in huur.³⁴ Het land in de 6^e Hoeve werd in pacht gehouden van Adriaen Fijck Diricksz. te Rotterdam en zal nog een restant zijn geweest van de 15 m. ½ hont die Joris Damasz in 1562 met Bastiaen Gerritsz. en in 1557 met de kinderen van zijn broer Gerrit Damasz. van Fijck in pacht had gehouden. Met deze zelfde landerijen kwam Jan Jorisz. voor in de in 1577 opgestelde kohier der 100^e penning over Oost-IJsselmonde, waarbij alleen het perceel in de 5^e Hoeve met een grootte van 2 m. 2 hont i.p.v. 2 m. 1½ hont werd aangeduid.⁴² Op 22-2-1575 werd Geleyn Adriaensz. beboet in een zaak voor de hoge vierschaar van Zuid-Holland vanwege het slachtoffer Jan Jorisz. te IJsselmonde. De akte werd evenwel doorgehaald.⁴⁵

Een van de laatste febr. 1583 daterende akte spreekt van 'Dierick Fijck van den Hove mit Jan Joorisz. ende Jan Jansz. in t Velt' als belenders aan de westzijde van de door Pieter, Woutersz. in eigendom gehouden 10^e hoeve van het Oostambacht van IJsselmonde 'van oosten inne'.²⁸ Zij zaten derhalve in de aangrenzende 9^e Hoeve, waar Joris Damasz. tot in 1571 grondeigenaar was. Enkele weken nadien, op 16-3-1583, transporteerde joncheere Johan van Passenroede, als man en voogd van jouffrouwe Elizabed van den Eijnden, aan Jan Joorisz. 5 m. vrij en eigen land in deze 9^e Hoeve, alwaar Jan Joorisz. 'nu ter tijdt op woent'.⁴⁷ Dezelfde dag verklaarde voornoemde Van Passenroede dat zijn schoonvader Mr. Huijgo van den Eijnden dit land met de daarop rustende jaarlijkse losrente van 12 Car. gld. t.b.v. Adriaen Fijck van den Hove te Rotterdam destijds van Jooris Damisz. had gekocht en hij beloofde nu Jan Joorisz. hiervoor kosteloos en schadeloos te stellen.⁴⁸ Aldus keerde na 12 jaar dit land weer in het bezit van de familie terug.

Op 14-6-1585 transporteerde Sasbout van den Burch Boeckelsz. te Delft aan Jan Joorisz., 'inwoendere tot Iselmonde', 7 m. vrij eigen land 'mit sijn aenpaert int hujs ofte halff hujs, berch, schuijer, boomgaert ende teelinge daer op staende', in de 9^e Hoeve.⁴⁹ Zo had Jan inmiddels 14 m. van de uit 20 m. bestaande 9^e Hoeve verkregen. Dezelfde dag werd voor dit transport door Jan Joorisz. een hypotheekakte ten bedrage van 1260 gld. opgemaakt t.b.v. genoemde Van der Burch.⁵⁰ Jaren later voegde Johan Joorisz. nog 4 m. met de daarop staande gewassen in de 9^e Hoeve aan zijn landbezit toe en op 24-4-1599 werd er voor deze aankoop een hypotheekbrief opgesteld t.b.v. de Oostijsselmondse schout Pieter Pietersz. Craenendonck.⁵¹ Jan Jorisz. was aanwezig bij de afhoring van de rekening over 1594 van de polder Oost-IJsselmonde. Hij werd daarbij vermeld als 'Johan Jorisz.' maar ondertekende als 'Jan Jorisz.'. In het uit 1597 daterende taxatiekohier van alle huizen en getimmerten te Oost-IJsselmonde werd de bouwman Jan Jorisz. aangeslagen voor een bedrag van 80 pond.³⁸ Een akte gedateerd 20-1-1598 spreekt van Jan Jansz. int Velt met Jan Joorise als belenders van land van Pieter Pietersz. Craenendonck (= een aangetrouwde neef van Jan Jorisz.) in de 9^e Hoeve van Oost-IJsselmonde.⁵³ Op de te IJsselmonde gehouden rechtdag van 22-7-1604 eisten Damas Jans en de gemene erfgenamen van zaliger Pietertgen Cornelis van Jan Jorissen de betaling van 900 Car. gld. per reste van koop van land van Damas.⁵⁴ Op zijn beurt verscheen Jan Jorisz. op de rechtdag van 31-1-1613 als eiser. Van Jan Adriaensse eiste hij namelijk dat hij gehouden zou zijn te vertonen en mee te brengen alzulke huurcedulle en kavelcedulle die hij van zijn landen in de 5^e en 6^e Hoeve van (Oost-)IJsselmonde had.⁵⁵ Jan Jorisse wordt genoemd in een akte van 11-6-1620 als een der ingezeten 'aent Yselmontse oosteinde'. De akte handelt over zekere dammen.⁵⁶

In het in 1626 opgemaakte register der 1000e penning over Oost- IJsselmonde staat Jan Joris Dammasse met P(iete)r Leendert 'sijn swager' (lees: schoonzoon) genoteerd voor een bedrag van 16 pond, waaruit blijkt dat hij met zijn schoonzoon 16.000 pond gegoed was en daarmee tot de groep der rijkste inwoners behoorde.⁵⁷ Beiden komen daar ook gezamenlijk voor in het kohier der 500e penning uit 1627.⁵⁸ Zeker vanaf 1608 - van welk jaar de kerkrekeningen van IJsselmonde bewaard zijn gebleven- had Jan Jorisz. ofwel Jan Joris Dammisz. 3 hont land 'gelegen gemeen in zijn wooninge mit twintich mergen, dat hij in huyren heeft' van de kerk van IJsselmonde in pacht. Dit land was achter aan de westzijde gelegen naast land van Pieter Woutersz. en zal ook in de 9e Hoeve gesitueerd zijn geweest. De kerkrekening die loopt van 14-11-1630 tot 1-1-1632 maakt nog melding van Jan Joris Dammisz. als pachter van dit land, hoewel hij toen niet meer in leven was. Ook staat zijn naam als pachter geboekt in de kerkrekening die loopt van 1-1-1632 tot 12-5-1632, maar in de marge is de naam P(iete)r Lenertsz. bijgeschreven en blijkens de daaropvolgende kerkrekening blijkt dit (zijn schoonzoon) Pieter Lenertsz. Arijeswaeger te zijn.⁵⁹ De naam van de echtgenote(n) van Johan heb ik tot op heden niet kunnen achterhalen.

Kinderen (mogelijk uit meerdere huwelijken, volgorde willekeurig):

1. *Leendert Jan Jorisz.*, volgt IV.
2. *Joris Jansz.*, begr. IJsselmonde tussen 27-2-1610 en 5-5-1611.⁵⁹
3. *Arij Jan Jorisz.*, begr. IJsselmonde tussen 14-6-1618 en 9-8- 1619.⁵⁹
4. *Dirck Jan Jorisz.*, bouwman te Bolnes (sedert 1629) , waard 'op ten Beuijen' onder de jurisdictie van Ridderkerk (1657), begr. IJsselmonde in 1670, tr. (ca. 1629?) *Ariaentgen Huijgen*, overl. na 8-2-1649.
Op de op 4-6-1611 te IJsselmonde gehouden rechtdag eiste Leenert Jansse Zoetentijt van Dirck Jan Jorisse betaling voor 'drye vaetten' die hij met Leennert Cornelisse 'tot wijncoop gemaect' had.⁶⁰ Op zijn beurt eiste Dirck op de rechtdag van 16-6-1611 van Leemrert Cornelis betaling en indemniteit van 25½ stuivers 'mitte tosten daerinne' vanwege 'wijncoop' ten behoeve van waard Leendert Jans Soetentijt.⁶¹ Dirck Jan Jorisse, voor hem zelf en met procuratie van zijn broeder Pieter Janse en vervangende Lenert Jansse, zijn medebroeder, eiste op de rechtdag te IJsselmonde van 23-1-1620 van Antonis Arensse Veerman te IJsselmonde betaling van 270 gld. vanwege koop van zomergerst, alsmede nog 97 gld. 10 st. vanwege koop van 5 hoet haver, welke leveranties respectievelijk 10 en 1 jaar geleden waren gedaan. Dirck verklaarde dat zijn vader Jan Joren (za(liger) = doorgehaald) willig was over deze leveranties een eed af te leggen. Deze geldvorderingen waren op de kinderen van Jan Jorisz. overgegaan vanwege bewezen moederlijk erfdeel.⁶² In de loop van het jaar 1620 werd over deze zaak geprocedeerd. Op de rechtdag van 2-7-1620 blijkt zoon Pieter Jans in Zeeland te wonen, maar dan onlangs in IJsselmonde te zijn geweest.⁶³
Dirck Jansz. Claer, korenkoper wonende te Rotterdam, transporteerde op 2-6-1629 aan Dirck Jan Jorisz. een 'huisinge, erve, berch, boomgaert, griende ende betelinge binnen ende buijtensdijcx' op Bolnes aan de 'gemeenelants noortzeedijck'.⁶⁴ Op 3-5- 1630 transporteerde de te Ridderkerk woonachtige Querijn Ariensz. Huijser aan Dirck Jan Jorisz. 2 m. 300 roeden in de 3^e Hoeve in Nieuw-Reijerwaard, genaamd 'Arije Geenens XXIIIJ mergen'.⁶⁵ Voor deze aankoop werd dezelfde dag door Dirck een schuldbrief opgemaakt ten bedrage van 1120 ponden 16 schellingen. Deze brief werd 9-5-1650 geroyeerd.⁶⁶ Op zijn beurt transporteerde de dan onder Ridderkerk woonachtige Dirck Jan

Jorisz. op 9-5-1630 aan Cornelis Jansz. int Velt ca. 3 m. 100 roeden vrij eigen land in de 3e Hoeve van het Oude Land van IJsselmonde, dat was gegrond-kaveld met Cornelis Pietersz. Verschoor en Dirck aangekomen uit de erfenis van zijn vader Jan Joris Dammisz.⁶⁷

Dezelfde dag werd door Int Velt ten behoeve van Dirck een schuldbrief opgemaakt inhoudende 1200 ponden, welke op 6-5-1633 voldaan was.⁶⁸ Dirck Jan Jorisz. en de te Zwijndrecht wonende Cornelis Pietersz. Verschoor transporteerden op 9-5-1630 ca. 104 roeden 6 voeten land in de 3e Hoeve van het Oudeland van IJsselmonde aan Willem Lenertsz. Arijswager.⁶⁹ In de van 21-1-1633 daterende rekening door de IJsselmondse secretaris Pieter van Golen, die de administratie en het bewind voerde over het oude huis en erf van zaliger Maertgen Jochumssedr., staat vermeld dat Dirck Jan Jorisse nog 75 ponden toekwam als restant van de koop van het genoemde huis.⁷⁰ Op 9-6-1636 kreeg Dirck Jan Jorisz. door de korenkoper Lenert Cornelisz. de Henne 2 m. in Nieuw-Reijerwaard getransporteerd.⁷¹ In het kohier van het schoorsteengeld te Ridderkerk over het jaar 1638 werd Dirck Jan Jorisz. genoteerd voor 3 schoorstenen,⁷² terwijl hij blijkens het in hetzelfde jaar opgemaakte kohier der 200^e penning 2000 ponden gegoed bleek te zijn.⁷³ Dirck bleef zijn grondbezit uitbreiden; zo kreeg hij op 28-5-1643 door de Ridderkerker Jacob Geeritsz. 1100 roeden aan de oostwaartse zijde van den Cruijswech in Nieuw-Reijerwaard in de 49e Hoeve getransporteerd.⁷⁴

In het Ridderkerkse schoorstenenkohier van 1644 werd Dirck weer voor 3 schoorstenen aangeslagen en later werd daarbij aangetekend dat hij op 15-12-1649 wederom betaalde.⁷² Ook in 1644 werd een kohier der 200e penning opgemaakt en nu was Dirck Jan Jorisz. 3000 ponden gegoed.⁷³ Bij akte van 15-11-1646 droeg de Ridderkerker Cornelis Adriaen Koosen aan Dirck 1 m. 500 roeden onder Nieuw-Reijerwaard in de Westhoeve aan hem over. Dit perceel was belast met schuldbrieven van respectievelijk 650 en 700 gld. die hij tot zijn last nam en die op 9-2-1659 werden afgelost.⁷⁵ De in 1643 verkregen 1100 roeden transporteerde Dirck Jan Jorisz. evenwel op 15-11-1646 aan de in Krimpen op de Lek woonachtige Arijen Jasperse,⁷⁶ terwijl hij dezelfde dag voor 900 gld. 1 m. 361 roeden in Nieuw-Reijerwaard in het weer van Arijen Koosen door de op IJsselmonde gedomicilieerde Claes Arijen Koosen getransporteerd kreeg. Tevens werd hierbij gestipuleerd dat Dirck niet 'sal mogen mennen rijden ofte jagen' over de merge lands die voor deze 1 m. 361 roeden was gelegen, maar zijn uitpad over zijn eigen land zou moeten nemen.⁷⁷

Op 8-2-1649 maakten Dirck Jan Jorisz. en zijn ziek te bed liggende vrouw Ariaentgen Huijgen in hun huis op Bolnes onder de jurisdictie van Ridderkerk een mutueel testament, waaruit blijkt dat zij toen tenminste drie kinderen hadden. De langstlevende der echtelieden moest namelijk hun nog ongetrouwde en onmondige kinderen uitzetten zoals zij hadden gedaan bij hun dochter Dirckgen Dircxdr, getrouwd met Pieter Willemsz. en wonende te Sint-Annaland. De eerststervende verbood de langstlevende van hen beiden om een inventaris van de na te laten boedel op te maken ten behoeve van de schout en gerechten te Ridderkerk of elders en de laatstgenoemde zou voogd en administrateur over de onmondige kinderen zijn. De testateurs zetten elk hun merkje onder de akte.⁷⁸ Dirck Jan Jorisz., 'onsen inwoonde' (van de jurisdictie Ridderkerk), verklaarde op 7-5-1650 1800 Car. gld. schuldig te wezen aan de heer Cornelis de Vries, wonende binnen Dordrecht. Hij zette hierbij 4 m. 61 roeden in Nieuw-Reijerwaard achter Bolnes in het weer van Arijen Koosen op hypotheek.⁷⁹ Op 2-5-1651 werd er wederom een schuldbrief

ten laste van Dirck opgemaakt. Ditmaal betrof het een lening van 1000 Car. gld. van Cornelis Cornelisz. Bos, schout van Krimpen op de Lek, waarvoor Dirck Jan Jorisz. 2 m. in Nieuw-Reijerwaard op hypotheek zette.⁸⁰ Deze schuldbrief vererfde op verwanten van Ariaentgen Cornelis, de weduwe van Bos, die deze op 4-4-1658 verkochten aan Jan Jansz. Brandaris te Rotterdam.⁸¹ Blijkens het kohier der 200e penning over Ridderkerk van 1652 werd Dirck Jan Jorissen voor 3000 ponden aangeslagen.⁷³

Cornelis Arijen Koosen transporteerde bij akte gedateerd 20-5-1654 aan Dirck Jan Jorisz. 1 m. 500 roeden in de Westhoeve in Nieuw-Reijerwaard⁸² en een dag later verklaarde Dirck 1300 Car. gld. schuldig te wezen aan de Rotterdamse azijnverkoper Henrick Thomasz., waarbij de schuldenaar 3 m. 4 hont in de Westhoeve in Nieuw-Reijerwaard op hypotheek zette.⁸³ Wederom ten behoeve van deze Rotterdammer werd er door Dirck op 7-9-1655 een schuldbrief opgemaakt. Ditmaal ten bedrage van 550 Car. gld., waarvoor mede het genoemde perceel van 3 m. 4 hont in de Westhoeve als zekerheid werd gesteld. Deze brief werd op 2-6-1699 geroyeerd.⁸⁴

Op 25-1-1657 was Dirck Jan Jorisz. getuige voor zijn buurman Cornelis Arijen Koosen die een akte door de notaris te Ridderkerk liet opmaken, welke hij bekrachtigde met zijn handmerkje.⁸⁵ Dirck Jan Jorisz., wonende op Bolnes onder de jurisdictie van Ridderkerk, verklaarde bij akte van 17-2-1657 verkocht en getransporteerd te hebben aan de onder IJsselmonde woonachtige Pieter Leendertse Arijswager (= zijn zwager) beesten, linnengoed, landbouwwerktuigen, meubelen, landbouwprodukten, een 'hoochaers schuyt' etc. Dirck zou al deze goederen mogen gebruiken zolang als Arijswager dit zou believen en daarvoor diende hij 40 gld. jaarlijks te betalen. Dirck zette zijn merkje; Arijswager plaatste zijn handtekening.⁸⁶

Bij akte gedateerd 19-2-1657 onthief Dirck Jan Jorisz. zijn zwager Pieter Lenerts Arijswager, wonende onder de jurisdictie van Oost-IJsselmonde, van borgtochten voor een viertal zijner schuldbrieven, te weten van 500 Car. gld. t.b.v. Pietertgen Maertens, weduwe van Maerten Jansz. te Ouwerkerck, 400 car. gld. t.b.v. het weeskind van de dochter van Huijch den Brassier te Rotterdam, 500 Car. gld. t.b.v. Pieter Jansen in Krimpen op de Lek en 300 Car. gld. t.b.v. Jan Roerom aldaar. In plaats van deze borgtochten stelde Dirck nu als zekerheid zijn woonhuis met erf, berg, schuur etc., binnen- en buitendijks, met daarachter gelegen grienden, op Bolnes, alsmede ongeveer 10 m. in Nieuw-Reijerwaard.⁸⁷ Op 15-11-1657 werd er door de notaris van Ridderkerk een akte gepasseerd ten huize van Dirck Jan Jorisz., 'waert op ten Beuijen onder dese jurisdictie', waarbij hij ook als getuige optrad.⁸⁸ Naast zijn waardschap hield Dirck zich kennelijk ook nog bezig met het boerenbedrijf. Op 14-12-1662 althans transporteerde hij aan de te IJsselmonde woonachtige Jan Henricx Houwmes 3 m. 4 hont in de Westhoeve in Nieuw-Reijerwaard 'met de vruchten van coolsaet van elff hont daerop jegenwoordich te velde staende'. In mindering van de koopsom van 3025 Car. gld. nam de koper een schuldbrief van 1300 car. gld. en een heemraadsschuldbrief ten bedrage van 550 Car. gld. over. Tevens werd er nog een nota getoond die was gedateerd 1-12-1662 en onder de hand gepasseerd voor Pieter Lenertsz. Arijswager in presentie van een Dordtse schepen en notaris, waarin Arijswager afstand deed van aanspraak op de voornoemde landen.⁸⁹ Dirck Jan Jorisz. bewoonde blijkens het haardsteden-kohier van Ridderkerk over 1665 en 1666 een huis met 5 haardsteden en een oven. Deze woning blijkt het tweede huis te zijn

geweest vanaf de grens met IJsselmonde.⁷² In IJsselmonde vond hij zijn laatste rustplaats getuige de kerkrekening over het jaar 1670.⁹⁰

Dirck Jan Jorisz. en Ariaentgen Huijgen hadden tenminste drie kinderen, die mogelijk nog te IJsselmonde ten doop werden gehouden. Hun doop werd te Ridderkerk in elk geval niet aangetroffen.

Kinderen:

- a. *Dirckjen Dircksd.*, j.d. van Ridderkerk (1647), woonde te Sint-Annaland in Zeeland (1649), tr. (otr. Ridderkerk 28-12-1647, na 3 afkondigingen bescheid gegeven om te trouwen) begin 1648, j.m. van en won. Sint-Annaland (1647).
 - b. *N.N.*, onmondig/ongetrouwd 8-2-1649.⁷²
 - c. *N.N.*, onmondig/ongetrouwd 8-2-1649.⁷²
5. *Pieter Jan Jorisz.*, woonde in Zeeland (1620), te Baarland in Zeeland (1630) overl. na 9-5-1630.
Bij het al eerder genoemde in 1620 te IJsselmonde gevoerde proces over de landbouwproducten liet Pieter Jan Jorisz. zich daarbij vertegenwoordigen door zijn broer Dirck Jan Jorisz. Op de rechtdag van 2-7-1620 werd vermeld dat hij in Zeeland woonde, maar onlangs in IJsselmonde was geweest.⁹¹ Op de laatste febr. 1614 compareerden schout Pieter Dirckxsse Verschoor en secretaris Pieter Pieterse te IJsselmonde als eisers uit naam van de erfgenamen van schout Jan Jansse int Velt en Lijsken Joosten en Maertgen Joosten contra Pieter Jan Jorisse en eisten betaling van 22 gld. 7 stuivers en 6 penningen voor het onderhoud van het bastaardkind van Pieter bij Neeltgen Jansdr. Cock. Voor de zekerheid was er een paard in beslag genomen.⁹² Op 9-5-1630 transporteerde P(iete)r Jan Jorisz., wonende 'in Baerlant inden Lande van Ter Goes' 2 m. 100 roeden vrij eigen land in de 8e hoeve van het Nieuweland van IJsselmonde aan zijn zwager Pieter Lenertsz. Arijswaeger. Dit land was Pieter aangekomen uit de erfenis van zijn vader Jan Joris Dammisz.⁹³ De betreffende kavelakte is kennelijk niet bewaard gebleven.

Kind uit zijn buitenechtelijke relatie met Neeltje Jansdr. Cock:

- a. *N.N.*, overl. na 28-2-1614.⁹²
6. *Maertgen (Marrichje) Jan Jorisdr.*, j.d. van IJsselmonde (1625), begr IJsselmonde (in het koor van de kerk) 1672,⁹⁰ tr. (1 e afk. Ridderkerk 27-4) 1625 *Pieter Leendertsz. Arijswager*, j.m. van Ridderkerk (1625) bouwman op de hofstede van zijn schoonvader in de 9e hoeve te Oost-IJsselmonde, laagheemraad van de polder Oost-IJsselmonde (1633-1659) hoogheemraad van het gemene land van Oost-IJsselmonde (1635-1661) heemraadschepen van het ambacht Oost-IJsselmonde (1633-1659) begr. IJsselmonde (in het koor van de kerk) 1668.⁹⁰ Onmiddellijk na zijn huwelijk moet Pieter in het boerenbedrijf van zijn schoonvader zijn getreden. Gezamenlijk werden zij in 1626 in het kohier der 1000e penning aangeslagen, waaruit blijkt dat zij zeer welgesteld waren.⁵⁷ Na het overlijden van zijn schoonvader Jan Joris Dammisz. nam Pieter Leendertsz. Arijswager de pacht over van 3 hont land van de kerk van IJsselmonde.

Aldus werd hij voor het eerst genoemd in de kerkrekening over de periode 1-1- tot 12-5-1632⁵⁹ en voor de laatste maal in de kerkrekening over het jaar 1669, hoewel hij het jaar ervoor was overleden, waarna de pacht door zijn zoon Leendert werd overgenomen.⁹⁰ Op 9-5-1630 verklaarde Pieter Lenertsz. Arijswager, wonende te IJsselmonde, een bedrag van 1057 ponden 10 schellingen schuldig te wezen aan 'sijnen swaeger' Pieter Jan Jorisz. en dat n.a.v. het transport van 2 m. 100 roeden land in de 8e Hoeve van het Nieuweland van IJsselmonde, welke hij diezelfde dag kreeg overgedragen.⁹⁴ Blijkens het kohier van de 200e penning over Oost-IJsselmonde van 1638 was Pieter Leenderts Arijswager met een aanslag van 50 ponden 10.000 pond gegoed, waarmee hij met een handvol personen tot de allerrijksten in zijn ambacht behoorde.⁹⁵

Pieter Lenertsz. Arijswager, wonende onder de jurisdictie van IJsselmonde, verklaarde op 6-10-1648 200 Car. gld. n.a.v. van een lening schuldig te wezen aan de in Oud-Beijerland woonachtige Bastiaen Meeusz.⁹⁶ Voor Arijswager, 'onse mede broeder in wette' te IJsselmonde, werd wederom op 6-4-1654 een schuldbrief opgemaakt. Nu voor het bedrag van 2000 gld. Voor deze lening van het 'onbejaerde' kind van zaliger Mr. Sijmon van der Haven en joffrouw Ida van Banchem zette Pieter zijn 'woninghe, keete, bergen, betelinghe' met 19 m. 300 roeden in de 9e Hoeve van het Nieuweland van IJsselmonde op hypotheek. De schuldbrief was op 8-8-1665 voldaan.⁹⁷ Wederom belaste hij zijn woning en landen in deze Hoeve op met een schuldbrief gedateerd 28-4-1658; ditmaal voor 1350 Car. gld. t.b.v. de Rotterdammer Isbrant Roos. Deze schuldbrief was 8-8 (waars. 1665) geroyeerd.⁹⁸ Ook op 1-9-1659 werd door Pieter t.b.v. Isbrant Roos een schuldbrief opgemaakt en wel voor 800 gld., die ook weer op 8-8-1665 was geroyeerd.⁹⁹

Op 9-12-1659 compareerden Pieter Leendertsz. Arijswager en Maertgen Jan Jorisz. dochter, geechte man en vrouw, en verklaarden 1000 gld. schuldig te wezen aan de al meer genoemde sr. Isbrant Roos. Zij zetten de 'woninghe, berghen ende boette' met 19 m. 300 roeden in de 9^e Hoeve op hypotheek. De schuldbrief werd op 8-8-1665 geroyeerd.¹⁰⁰ Pieter Leendertsz. Arijswager en Marrichje Jans, echtelieden wonende te IJsselmonde, lieten op 19-1-1666 de notaris uit Ridderkerk naar hun huis in IJsselmonde komen en lieten vastleggen dat hun op 18-4-1653 te Rotterdam voor notaris Jacob Delphius gemaakte testament van kracht zou blijven. Echter voegden zij er nu een codicil aan toe waarin zij regelingen troffen aangaande verdeling van landerijen en gelden aan hun dan nog ongetrouwde zoon Lenert Pietersz. Arijswager en inmiddels gehuwde kinderen Jan Pietersz. Arijswager en Volckje Pieters Arijswager. Pieter plaatste zijn handtekening; zijn vrouw haar handmerkje.¹⁰¹ Op 20-12-1672 kwamen Leendert Pietersz. Arijswager en Jan Pietersz. Arijswager, gebroeders, met Cornelis Jansz. Schaep, wonende te Krimpen op de Lek, getrouwd hebbende Volckje Pieters Arijswager, kinderen van hun overleden ouders Pieter Leendertsz. Arijswager, in leven hoogheemraad tot IJsselmonde, en Marichje Jans, tot een akkoord aangaande de verdeling van de ouderlijke boedel. De gebroeders zouden in de boedel blijven zitten, inclusief als beschadigde borgen voor Schaep, terwijl laatstgenoemde alleen 650 car. gld. uitgekeerd zou krijgen.¹⁰²

IV. *Leendert Jan Jorisz.*, j.g. (1604)/wednr. (1616) van IJsselmonde, woonde te West-Barendrecht (1612), te Kleine Lindt (voor of sedert 1619), overl. tussen 25-10-1620 en 24-2-1626, tr. 1e Ridderkerk 15 febr. 1604 *Marijgen Bastiaensdr.*, j.d. van Ridderkerk (1604), tr. 2e (1e gebod Barendrecht 9-10-) 1616 *Pleuntge Cornelisdr.*, j.d. van Barendrecht (1616), wellicht overl. voor 24-6-1654, zij hertr. voor 9-11-1626 *Willem Adriaensz.*

Leendert Jan Jorisz. was waarschijnlijk wel identiek met de in West-Barendrecht woonachtige Leenart Jansz. die op 30-5-1612 door Jan Lambersz. een griend met beteling in Kleine Lindt kreeg getransporteerd.¹⁰³ Voor deze aankoop leende hij van Cornelis Pleunen 290 gld.¹⁰⁴ De weeskinderen en erfgenamen van Bastiaan Joosten en zijn overleden huisvrouw zuster (?) transporteerden op 20-5-1619 aan Lenert Jansz. een 'huys, boemgert en hennipworff ofte koelthuyn' aan de Zwijnderechtsen dijck in Kleine Lindt.¹⁰⁵ Zoals hiervoor reeds ter sprake is gebracht was Lenert Jansse in 1620 met zijn broers Dirck Jan Jorisse en Pieter Jansse te IJsselmonde gewikkeld in een proces over geleverde landbouwproducten, welke vordering zij hadden toebedeeld gekregen uit hun moederlijk erfdeel. Dirck verving Lenert in de procesgang, klaarblijkelijk omdat hij in Kleine Lindt woonachtig was. Op 25-10-1620 moet Leendert blijkens dit proces nog in leven zijn geweest.⁶³

Op 24-2-1626 echter verklaarde de in Kleine Lindt wonende Pieter Hermensz. verkocht te hebben aan Dirck Jan Jorisz., bloedvoogd van zijn broeder kind genaamd Cornelis Leenderts, en ten behoeve van dit kind, een losrente van 15 Car. gld. jaarlijks. Op 27-11-1641 was de rentebrief overgegaan op ene Jacob Jacobsen, die deze op die datum voor schout en gerechten van Kleine Lindt royeerde.¹⁰⁶ Het in deze akte genoemde kind kan vereenzelvigd worden als de latere Cornelis Leendertsz. den Boer int Velt, door mij in de De Ned. Leeuw jrg. 1988, kol. 261 beschreven oudste voorvader van dit geslacht te Kleine- en Groote Lindt. Klaarblijkelijk had Leendert Jan Jorisz. tenminste twee kinderen nagelaten, althans spreekt het in 1626 opgestelde kohier der 1000e penning over Kleine Lindt van 'de kinderen van Leendert Janssen IJ pond'.⁵⁷ Misschien was er toen tenminste nog een kind in leven uit het eerste huwelijk van Leendert Jan Jorisz. Op 9-11-1626 eiste Pyeter Janjorisz. van de weduwe van Leendert Jan Jorissen 'ofte haeren man Wyllem Adriaensz.' de betaling van 21 gld. en dat blijkens een door de secretaris van IJsselmonde geschreven attestatie.¹⁰⁷ Pleuntge Cornelisdr. moet een zuster geweest zijn van Leendert Cornelisz. SnijderKleermacker, die op 21-2-1640 te Dordrecht testeerde en waarover ik in De Ned. Leeuw jrg. 1988, kol. 261 een en ander publiceerde. Het is mij nog niet gelukt om deze familiegroep in kaart te brengen.

Mogelijk uit het eerste huwelijk:

1. Mogelijk *een of meerdere kinderen*, in leven in 1626.⁵⁷

Uit het tweede huwelijk:

2. *Cornelis Leendertsz. de(n) Boer int Velt*, volgt V.

V. *Cornelis Leendertsz. de(n) Boer int Velt*, geb. naar schatting ca. 1618, woonde te Kleine Lindt, sedert ca. 1660 te Groote Lindt, overl. na 1-6-1679, tr. wellicht ca. 1643 *Cornelia Melsen Croonenburgh*, wellicht geb. op Develsluis onder Kleine Lindt naar schatting ca. 1620, overl. na ca. 1660/1665, dochter van Melchior (Mels, Melis) Jansz. van Croonenburgh,¹⁰⁸ schipper, en Catharina (Trijntje) Cornelisdr. van den Bongaert.¹⁰⁹ Zie voor nadere gegevens over dit echtpaar: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1988, kol. 261-262.

Kinderen:

1. *Jan Cornelisz. Qonge (den) Boer int Velt*, geb. ca. april 1644, ged. (met nr. 2) Heerjansdam in okt. 1646 (2 jaar oud), overl. na 8-6- 1679, tr. *N.N. Nageslacht*; zie verder *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1988, kol. 262.
2. *Pluentie Cornelisdr.*, ged. Heerjansdam in okt. 1646, overl.. na 5-11-1679.
3. *Joris Cornelisz. in 't Velt* (tweeling met nr. 4), ged. (met nr. 4) Heerjansdam 27-2-649, overl. tussen 2-2-1708 en 2-12-1719, tr. le voor nov. 1679 *Sijmentje (Simentje) Jans*, tr. 2e Heerjansdam 3-6-1686 *Judith (Judick)Gerritsdr. de Graeff*, j.d. van IJsselmonde, won. Kleine Lindt (1686), later wonende onder Groote Lindt, overl. na 2-12-1719. Nageslacht; zie verder *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1983, kol. 525.
4. *Maijken Cornelisdr. in 't Velt* (tweeling met nr. 3), ged. (met nr. 3) Heerjansdam 27-2-1649 j.d. van Kleine Lindt (1680) overl. na 20-9-1687, tr. Heerjansdam 21-7-1680 *Wilm Jacobsz. van der Linden*, j.m. van Kleine Lindt (1680), mogelijk overl. na 23-9-1726, zoon van Jacob Willemsz. van der Linden, schepen, heemraad van Kleine Lindt.
5. *Trintie Cornelisdr.*, ged. Heerjansdam 3-9-1651, overl. voor 25-5-1654.
6. *Leendert Cornelisz. (den) (Boer) in 't Velt*, ged. Heerjansdam 6-5- 1654, j.m. van en won. Groote Lindt (1677) overl. (impost pro deo Groote Lindt 26)-5-1736, tr. Heerjansdam 15-12-1677 *Grietje Woutersdr. Opsluijs alias Smitshuijs*, ged. Heerjansdam 10-5-1657, j.d. van en won. Kleine Lindt (1677), overl. (impost pro deo Groote Lindt 18)-5-1728, dochter van Wouter Pietersz. op Sluijs, heemraad van Kleine Lindt, en Jorisien Leenders. Nageslacht; zie verder *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1983, kol. 527 e.v.
7. *Adriaen (Arij) Cornelisz. in 't Velt*, ged. Heerjansdam 15- 11-1659, wednr. won. a.d. Langewegstraat onder Hendrik Ido Ambacht (1704) te Zwijndrecht 1709, overl. Zwijndrecht tussen 1- 3- en 27-4-1709, tr. le voor 22-4-1683 *Lijntje Joosten*, geb. ca. 1633, dochter van Joost Willemsz., boer te Kijfhoek, later te Heeroudelandsambacht, en Sebastiaentie Joosten, wed. van Fop Melisz.Cool (Kool), diaken, 'musquettier' te Heeroudelandsambacht, Adriaen tr. 2^e Zwijndrecht 16- 11-1702 *Huybertje Ariensdr. Nugteren*, j.d. van de Lindt (1697), wed. won. Groote Lindt (1702), woonde te Zwijndrecht (1704,1709), onder Hendrik Ido Ambacht (1738), overl. na 8-11-1738, dochter van Aryen (Adriaen) Huygenz. Nuchteren (Noghteren), voerman te Groote Lindt, en N.N. Huybertje tr. le Dordrecht (Augustijnenkerk, ondertr.. ald. met attestatie van de Lindt 20-10-) 4-11 1697 *Leendert Arijensz. de Haen*, waars. ged. Dordrecht 19-3-1661, j.m. van Dordrecht, won. aan de Kleyne Vischmart ald. (1697), waars. zoon van Arien Willemsz. de Haen, varensgezel, en Jacomijntje Jans. Nageslacht; zie verder *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1983, kol. 526 e.v. en *Geslachten van het eiland IJsselmonde* deel 5, blz. 30; zie ook: idem deel 8, blz. 95.
8. *Trijntje Cornelisdr. den Boer in 't Velt*, ged. Puttershoek (ouders wonende in de Linde) 25-1-1662, wed. uit De Lindt (1699), overl. (impost pro deo Groote Lindt 2-8-) 1756, tr. le *Cornelis Huijbregtsz. de Heer*, zoon van Huijbert de Heer, watermolenaar in de Develpolder van Groote- en Kleine Lindt, tr. 2^e Heerjansdam 7- 6-1699 *Willem Jansz. Verhoeven*,¹¹⁰ ged. Heerjansdam 8 dec. 1675, j.m. te Heerjansdam (1699), boer a.d. Veerdam van Puttershoek onder Groote Lindt, overl.(3 gld. impost Groote Lindt 30)-4-1730, zoon van JanHendricksz. Verhoeven en Anneke (Jannitje) Ariensdr. (Pee).¹¹¹

AFKORTINGEN

ARA Algemeen Rijksarchief, Den Haag
GA Gemeentearchief

anhg archief ned. herv. gemeente
ona: oud notarieel archief

NOTEN

- 1a. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr. 472, rekening 1-9-1563 - 31-8-1654.
- 1b. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr 830, akte d.d. 28.5-1563.
2. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr. 470, akte jaar 1545.
3. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 183, fol. 38 v, akte d.d. 14-6-1565.
4. Ir. C. Baars, *De nakomelingen van Jan Jansz. in 't Velt, schouli. van Oost-IJsselmonde van 1601 tot 1613*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1959, blz. 53 e.v.
5. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 354.
6. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 1083.
7. Mr. P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zuid-Holland*, uitg. 1922, blz. 319.
8. GA Rotterdam, Huis ten Donck, inv. nr. 830, akte d.d. 17-5-1547.
9. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr. 830, akte d.d. 7-4-1556
10. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 1408
11. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr. 830, akte d.d. 17-5-1547
12. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 56.
13. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 845.
14. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 1493
15. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 1151.
16. ARA, Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 1378.
17. GA Rotterdam, Huis ten Donck inv. nr.1987, blz. 199 e v.
18. GA Leiden, Huis Warmond inv. nr. 284, charter d.d. 27-8-1560.
19. Mr. G. van Niekerken, *Outraer, een schoutengeslacht te Barendrecht*, in: *Ons Voorgslacht* jrg. 1991, blz. 171; zie ook: A..M. Ovenvater, *Memorieteksten in en om de dorpskerk van Barendrecht*, uitg. 1987, blz. 12-13.
20. RAZH, recht. arch. Zuid-Holland inv. nr. 1, akte d.d. 20-3-1596.
21. Ir. C. Sigmond en K.J. Slijkerman, *De geslachten Cranendonck in Holland ca. 1400-1700*, uitg. 1992, blz. 52 e.v.
22. ARA, Hof van Holland inv. nr. 01682, akte dd. 11-4-1569
23. ARA, Hof van Holland inv. nr. 01700, akte dd. 15-4-1597.
24. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, akte d.d. 28 3-1598
25. Als 21, blz. 189-198.
26. Als noot 21, blz. 202-209, zie ook: KJ. Sliikerman. *Duizend jaar voorgeslacht*, uitg. 1987, blz. 199 e.v.
27. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, akte d.d. 1-5-1555.
28. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, akte d.d. 22-12-1558.
29. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, fol. 23 e.v., aktejaar 1561.
30. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, fol. 23v e.v., akte jaar 1561.
31. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, fol. 34, akte dd. 30-3-1563.
32. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, akte d.d. 1-4-1563.
33. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, fol. 60v, akte d.d. 2 1-7-1571
34. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 55.

35. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde nr. 183, fol. 37, akte d.d. 8-2-1564.
36. ARA, Hof van Holland inv. nr. 01681, d.d. 3-2-1568.
37. ARA, Rekenkamer ter Auditie inv. nr. 4538.
38. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 249.
39. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 44 e.v., akte d.d. 13-5-1603
40. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 76, akte dd. 20-2-1610
41. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 86, akte dd. 9-1-1613.
42. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 31.
43. RAZH, recht. arch. Zuid-Holland inv. nr. 133, fol. 4v, akte d.& 30-7-1577.
44. Als noot 2 1, blz. 209 e.v.
45. RAZH, recht. arch. Zuid-Holland inv. nr. 133, fol. 2v, akte d.d. 22-2-1575
46. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 183, fol. 94~ e.v., akte d.d. de laatste febr. 1583.
47. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 183, fol. 98, akte d.d. 16-3-1583.
48. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 98~ e.v., akte d.d. 16-3-1583
49. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 183, fol. 103~ e.v., akte d.d. 14-6-1585
50. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 1834, fol. 1104 e.v., akte d.d. 14-6-1585.
51. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 25v, akte d.d. 24-4-1599
52. GA Rotterdam, arch. polders IJsselmonde inv. nr. 142, akte jaar 1594.
53. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 183, fol. 151 e.v., akte d.d. 20-1-1598.
54. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 7v, akte d.d. 22-7-1604.
55. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 47v, akte d.d. 31-1-1613
56. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 71 e.v., akte d.d. 11-6-1620
57. GA Dordrecht, Stadsarch. 1572-1795, inv. nr. 3975.
58. GA Dordrecht, Stadsarch. 1572-1795, inv. nr. 3977.
59. GA Rotterdam, anhg IJsselmonde inv. nr. 168.
60. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 42, akte d.d. 4-6-1611
61. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 43, akte d.d. 16-6-1611; zie ook akte d.d. de laatste juni 1611.
62. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 68 e.v. akte dd. 23-1-1620
63. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158 fol. 68~ t/m fol. 74, akten d.d. febr. t/m okt. 1620
64. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 9, fol. 71v, e.v., akte d.d. 2-6-1629.
65. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 9, fol. 75~e.v., akte d.d. 3- 5-1630.
66. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 9, fol. 76 e.v., akte d.d. 3-5-1630.
67. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 164 e.v., akte d.d. 9-5-1630.
68. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 164~ e.v., akte d.d. 9-5-1630
69. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 165~ e.v., akte d.d. 9-5-1630.
70. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 116 e.v., akte d.d. 21-1-1633.
71. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 9, fol. 100.165 e.v., akte dd. 9-6-1636.
72. GA Ridderkerk inv. nr. 71.
73. GA Ridderkerk inv. nr. 53.
74. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 39v e.v., akte d.d. 28-5-1643.
75. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 82 e.v., akte d.d. 15-11-1646.
76. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 83v e.v., akte d.d. 15-11-1646.
77. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 84 e.v., akte d.d. 15-11-1646.
78. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 8-2-1649.

79. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 158v e.v., akte d.d. 7-5-1650.
80. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 10, fol. 175v e.v., akte d.d. 2-5-1651.
81. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 11, fol. 129 e.v., akte d.d. 4-4-1658.
82. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 11, fol. 8v e.v., akte d.d. 20-5-1654.
83. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 11, fol. 9v e.v., akte d.d. 21- 5-1654.
84. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 11, fol. 158v e.v., akte d.d. 7-9-1655.
85. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 25-1-1657
86. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6990, akte dd. 17-2-1657
87. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 11, fol. 99 e.v., akte d.d. 19- 2-1657.
88. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6990, akte qd.d. 15-11-1657.
89. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 12, fol. 24v e.v., akte d.d. 14-12-1662
90. GA Rotterdam, anhg IJsselmonde inv. nr. 171.
91. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 72v, akte d.d. 2-7-1620
92. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 158, fol. 49v e.v., akte d.d. de laatste febr. 1614.
93. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 164v e.v., akte d.d. 9-5-1630.
94. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 184, fol. 163~ e.v. en fol. 165 e.v., akten d.d. 9-5-1630.
95. GA Dordrecht, Oud Stadsarch. 1572-1795, inv. nr. 3978.
96. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 6-10-1648.
97. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 185, fol. 60v e.v., akte d.d. 6-4-1654
98. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 185, fol. 75 e.v., akte d.d. 28-4-1658.
99. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv nr. 185, fol. 82v, akte d.d. 1-9-1659.
100. GA Rotterdam, ora Oost-IJsselmonde inv. nr. 185, fol. 83~ e.v., akte d.d. 9-12-1659
101. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6991, akte d.d. 19-1-1666.
102. RAZH, ora Ridderkerk inv. nr. 6991, akte d.d. 20-12-1672.
103. RAZH, ora Kleine Lindt inv. nr. 1, fol. 23v, akte d.d. 30-5-1612.
104. RAZH, ora Kleine Lindt inv. nr. 1, fol. 24, akte d.d. 30-5-1612..
105. RAZH, ora Kleine Lindt inv. nr. 1, fol. 37v, akte d.d. 20-5-1619.
106. RAZH, ora Kleine Lindt inv. nr. 1, fol. 47v e.v., akte d.d. 24-2-1626.
107. RAZH, ora Kleine Lindt inv. nr. 1, fol. 49, akte d.d. 9-11-1626.
108. Ds. M.S.F. Kemp, *De Keulse oorsprong van een der geslachten van Cronenborch te Dordrecht*, in: *Gens Nostra* jrg. 1992, blz. 191.
109. P.H. Bogaard, *Van den Bongard, genealogie van een Nederlandse tak van het nederrijnse geslacht Von dem Bongart*, in: *Jaar-boek oud-Utrecht* 1975, blz. 192.; zie ook: K.J. Slijkerman, *Duizendjaar voorgeslacht*, Supplement 1, uitg. 1989, blz. 15
110. K.J. Slijkerman, *Een geslacht Verhoeven te Dordrecht en Heerjansdam*. in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1982, kol. 394.
111. K.J. Slijkerman, *(De) Pee*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1989, kol. 373; zie ook K.J. Slijkerman, *Duizendjaar voorgeslacht*, uitg. 1987, blz. 128.